

Sakin sakın, dünya cereyanları, hususan siyaset cereyanları sizi tefrikaya atmasın

ŞAYÂN-I DİKKAT BİR NOKTA

Siyâsetin müsbet yolunu da gösteren ve muktesit meslek olarak tarîf eden Bedüzzamân Hazretleri “Sakin, sakın, dünya cereyanları, husûsan siyâset cereyanları ve bilhassa harîce bakan cereyanlar sizi tefrîkaya atmasın.”⁹⁰ diyerek talebelerine bu meslekten ayrılmamalarını âzamî derecede ihtâr ve ikaz etmiştir. Hatta “siyâsî cereyanlar size asla zarar vermesin ve aranızdaki kardeşliğe halel gelmesin” diyerek, gereken hassasiyeti ve dikkati göstermemizi tavsiye ettiği halde; ne yazık ki âhîr zamân fitnesi bu alana da el atmış ve siyâset tarafgirliği ile bu hassas noktadan Nur Talebeleri arasındaki tesânüdü kırmıştır.

Şerli siyâsetin tarz-ı harekâtı ifsâd üzerine kurulmuştur. Yanî aslında toplumların idaresi için bir metod olan siyâset, maalesef âhîr zamân fitnesine de âlet edilmiştir. Bedüzzamân Hazretleri “aldatmakla iş görecek”⁹¹ diyor. Siyâset bu anlamda âhîr zamân fitnesi için bizzat usûl olmuştur. Ehadis-i şerifede gelmiş ki:⁹² “Ahîr zamanın süfyan ve deccal gibi nifak ve zındıka başına geçecek eşhas-ı müthişe-i muzırraları, İslâm’ın ve beşerin hırs ve şikâkindan istifade ederek, az bir kuvvetle nev-i beşeri hercümerç eder ve koca âlem-i İslâm’ı esaret altına alır.”⁹³ Bu ihbarlar bizzat tatbik edilmiştir.

ŞEYTAN, SİYASET VE ŞER

Bedüzzaman Hazretleri’nin “Eûzü billâhi mine’ş-şeytâni ve’s-siyaseti”⁹⁴ dediğini biliyoruz. Bu cümleyi ilk defa 1920 yıllarında Sünûhat eserinde kullandığını görüyoruz. Daha sonraki yıllarda telif edilen eserlerinde ve mektuplarında da sık sık kullandığına tevafuk ediyoruz. İçtimâî hayatta Bedüzzaman Hazretleri’nin bu ifadesi çokça istimal edilip bazen de bir savunma psikolojisi olarak kullanılmaktadır. Halbuki söylenen bir sözün muhatabı, makamı, zamanı ve zemini dikkate alınmalıdır. “Bir eser okunacağı veya bir söz dinleneceği zaman, evvelâ “Kim söylemiş? Kime söylemiş? Niçin söylemiş? Ne makamda söylemiş?” olan bir kaide-i esasiyeyi nazar-ı itibara almalı.

Evet, kelâmın tabakatının ulviyeti, güzelliği ve kuvvetinin menbaı, şu dört şeydir: Mütakellim, muhatap, maksat ve makam.”⁹⁵ Öyleyse “Eûzü billâhi mine’ş-şeytâni ve’s-siyaseti (Şeytandan ve siyasetten Allah’a sığınırım)” cümlesini de bu cihetle değerlendirmek lâzımdır. Bu cümlemin hakikî sebeplerini ve hikmetlerini Bedüzzaman Hazretleri bir mektubunda şöyle ifade etmiştir. İslâmiyetin hayat-ı içtimâyeye dair bir kanun-u esasîsi dahi, bu hadis-i şerifin,

“Mü’minin mü’mine bağlılığı, parçaları birbirini tutan bina gibidir.”⁹⁶ hakikatıdır. Yani, hariçteki düşmanların tecavüzlerine karşı, dâhildeki adâveti unutmak ve tam tesanüd etmektir. Hattâ en bedevî tâifeler dahi bu kanun-u esasînin menfaatini anlamışlar ki, hariçte bir düşman çıktığı vakit, o taife birbirinin babasını, kardeşini öldürdükleri halde, o dahildeki düşmanlığı unutup, hariçteki düşman def oluncaya kadar tesanüd ettikleri halde; binler teessüflerle deriz ki, benlikten, hodfuruşluktan, gururdan ve gaddar siyasetten gelen dahildeki tarafgirâne fikriyle, kendi tarafına şeytan yardım etse rahmet okutacak, muhalifine melek yardım etse lânet edecek gibi hadisatlar görünüyor. Hattâ, bir sâlih âlim, fikr-i siyasîsine muhalif bir büyük sâlih âlimi tekfir derecesinde gıybet ettiği ve İslâmiyet aleyhinde bir zındığı, onun fikrine uygun ve taraftar olduğu için hararetle senâ ettiğini gördüm. Ve şeytandan kaçır gibi, otuz beş seneden beri siyaseti terk ettim.”⁹⁷

Eski Said o çeşit siyaset tarafgirliğinden gördü ki: Bir sâlih âlim, kendi fikr-i siyasîsine muvafık bir münâfık hararetle senâ etti ve siyasetine muhalif bir salih hocayı tenkit ve tefsik etti.

Eski Said ona dedi: “Bir şeytan senin fikrine yardım etse rahmet okutacaksın. Senin fikr-i siyasîyene muhalif bir melek olsa lânet edeceksin. Bunun için, Eski Said “Eûzü billâhi mine’ş-şeytâni ve’s-siyaseti” dedi. Ve otuz beş seneden beri siyaseti terk etti.⁹⁸ İşte böyle bir tarafgirâne ve taassubâne şerli bir siyasetten Bediüzzaman Hazretleri şeytandan kaçır gibi kaçtı ve bu tür her hâl ve harekette de kaçır icab ediyor. Çünkü bu çeşit siyaset tarafgirliği akıl, izan, hak ve adalet ölçülerinden uzak olduğu için muhatap kabil-i hitap değildir. Bu tür muhatabiyetlerde en iyi çare “Eûzü billâhi mine’ş-şeytâni ve’s-siyaseti” diyerek şerli ve menfî siyasetten şeytandan kaçır gibi kaçır olmalıdır.

NUR MU, TOPUZ MU?

Burada siyaset metodu olan topuz ile Risâle-i Nur hareketi olan nur arasındaki metod farkını ortaya koymaya çalışacağız.

Topuz ve nur meselesi Risâle-i Nur’da şöyle ifade edilmektedir. “Bu zamanda ehl-i İslâmın en mühim tehlikesi, fen ve felsefeden gelen bir dalâletle kalblerin bozulması ve imanın zedelenmesidir. Bunun çare-i yegânesi nurdur, nur göstermektir ki, kalbler islâh olsun, imanlar kurtulsun. Eğer siyaset topuzuyla hareket edilse, galebe çalınsa, o kâfirler münafık derecesine iner. Münafık, kâfirden daha fenadır. Demek, topuz böyle bir zamanda kalbi islâh etmez. O vakit küfür kalbe girer, saklanır, nifaka inkılâp eder. Hem nur, hem topuz-ikisini, bu zamanda benim gibi bir âciz yapamaz. Onun için, bütün kuvvetimle nura sarılmaya mecbur olduğumdan, siyaset topuzu ne şekilde olursa olsun bakmamak lâzım geliyor. Amma maddî cihadın muktezası ise, o vazife şimdilik bizde değildir. Evet, ehline göre kâfirin veya mürtedin tecavüzatına sed çekmek için topuz lâzımdır. Fakat iki elimiz var. Eğer yüz elimiz de olsa, ancak nura kâfi gelir. Topuzu tutacak elimiz yok.”⁹⁹

İşte bunlara karşı iki çare var: Birisi, topuzla o sarhoş yirmisini (gafletkârâne ve dalâletpişe olan sefihâne hayat-ı içtimâîye-i beşeriyede olanları) ayıltmaktır. İkincisi, bir nur (hakaik-i Kur’âniye) göstermekle mütehayyirlere selâmet yolunu irâe etmektir.

Ben bakıyorum ki, yirmiye karşı seksen adam, elinde topuz tutuyor. Halbuki, o biçare ve mütehayyir olan seksene karşı hakkıyla nur gösterilmiyor. Gösterilse de, bir elinde hem sopa, hem nur olduğu için, emniyetsiz oluyor. Mütehayyir adam, “Acaba Nurla beni celb edip topuzla dövmek mi istiyor?” diye telâş eder. Hem de bazan arızalarla topuz kırıldığı vakit, Nur dahi uçar veya söner. O topuzlar ise, siyaset cereyanlarıdır. O Nurlar ise, hakaik-i Kur’âniyedir. Nura karşı kavga edilmez, ona karşı adâvet edilmez. Sırf şeytan-ı racîmden başka ondan nefret eden olmaz...”¹⁰⁰

Siyaset metodu olan topuz, metodik olarak devlete talib olur, önce kurumsallaşmak, siyasallaşmak ve siyâsî hâkimiyetin kurulmasını önceler. Risâle-i Nur hareketi olan nur metodu ise, devlete değil insana tâlib olmuştur. Böylece öncelik insan ve îmandır. Bediüzzamân Hazretleri bir ihyâ ve tecdid hareketi ile asrın insanların îmânlarını kurtarmayı aslî gâye edinmiştir. Akıl, kalb ve rûhlarda bir îmân inkılâbı başlatmıştır. Siyaseti bu aslî hizmetine vesile ve vasita yapmaya çalışmıştır.

Siyaset metodu olan topuz, siyâsî teşkilât kurarak ve partileşerek devleti idâre etmeyi terk etmeyerek resmî bir surette cemiyetler teşekkül ettirmiştir. Risâle-i Nur hareketi olan nur metodu ise, siyâsî teşekkül kurmaktan kaçınmış ve hiçbir

siyâsî teşekküle fikrî dayanak noktası olmamıştır. Sadece haklı tarafa sahip çıkmış, ancak siyâsete-devleti idâre mânâsında-girmemiştir. Onun için de hareketi siyâsî değil, îmânîdir. Ancak siyâsete yön vermiş, siyâsetçilere vazîfelerini ihtâr ederek uyarmıştır. Haklı tarafa nokta-i istinad olmuştur. Ahrar ve hürriyetçi çizgi olan Demokratlara destek verilmiştir. Ayrıca Kur'ân ve sünnet ölçüsünde siyâsetin stratejisini çizmiş ve tecdidini yapmıştır. Bedüzzamân Hazretleri devlet idâresini teknik ve akademik noktadan ele almış ve ehline havâle etmiştir. Tarafgirâne ve taassûbâne bir siyâsetten şeytandan kaçır gibi kaçmıştır. Çünkü "İnadın işi budur: Şeytan yardım ederse birisine "melek" der, rahmeti de okutur. Muhalif tarafında eğer meleği görse, libasını değiştirmiş onu şeytan zanneder; adâvet, lânet eder."101 diyerek önemli bir düstûru hayata tatbik etmiştir.

Siyaset metodu olan topuz dikey bir yöntem uygulamış ve tepeden inme bir yol seçmiştir; Risâle-i Nur hareketi ise, yatay bir metod uygulamıştır. Bedüzzamân Hazretleri Asr-ı Saadet metodunu asrımıza taşımış ve sünnetullah ile hareket etmiştir. Mekki bir îmân, Medîne gibi bir hayat ve tekrar Mekki bir fütûhat metodunu seçmiştir. Bu metod Bedüzzamân'ın îmân, hayat ve şeriat olarak formül ettiği sünnetullah metodudur. Çünkü "Risâle-i Nur mesleği, tarikat değil, hakîkattir, Sahâbe mesleğinin bir cilvesidir."

Siyaset metodu olan topuz, kemiyetle hareket etmeyi önemsemiştir; Risâle-i Nur hareketi ise, keyfiyetle hareket etmiştir. Kıymet ve ehemmiyet, kemiyette ve adet çokluğunda değildir. Kıymet, kemiyette değil, keyfiyettir. Bâ'zan bir halis ve fedakâr talebe, bine mukabildir.

Siyaset metodu olan topuz, hizmetlerinin gereği olarak maddî cihada hamletmiş; Risâle-i Nur hareketi ise mânevî hizmeti benimsemiştir. Ayrıca müsbet hareket düsturu tatbik edilmiştir. 102 Dâhilde maddî cihad ihtiyar edilmemiş, iman ve ilim ile mânevî cihad yöntemi uygulanmıştır. Özellikle "İhtilâl sebebiyet veren vaziyetler, bütün bütün zulmü dağıtır, genişletir."103 Sırrınca masumlara zarar gelmemesi için dâhilde maddî cihad yolu red edilmiştir.

Bu hakikat On İkinci Şuâ'da şöyle ifade edilir: "Şimdiki fırtınalı asırda gaddar medeniyetten neş'et eden hodgâmlık ve asabiyet-i unsuriye ve Umumî Harbden gelen istibdatat-ı askeriye ve dalâletten çıkan merhametsizlik cihetinde öyle bir eşedd-i zulüm ve eşedd-i istibdatat meydana almış ki, ehl-i hak, hakkını kuvvet-i maddiye ile müdafaa etse, ya eşedd-i zulüm ile, tarafgirlik bahanesiyle çok bîçareleri yakacak; o hâlette o da elzem (zalim) olacak ve mağlûp kalacak. Çünkü, mezkûr hissiyatla hareket ve taarruz eden insanlar, bir-iki adamın hatasıyla yirmi otuz adamı adî bahanelerle vurur, perişan eder. Eğer ehl-i hak, hak ve adalet yolunda yalnız vurana vursa, otuz zayıfa mukabil yalnız biri kazanır, mağlûp vaziyetinde kalır. Eğer mukabele-i bilmisil kaide-i zalimânesiyle, o ehl-i hak dahi, bir-ikinin hatasıyla yirmi-otuz bîçareleri ezserler, o vakit, hak namına dehşetli bir haksızlık ederler. İşte, Kur'ân'ın emriyle, gayet şiddetle ve nefretle siyasetten ve idareye karışmaktan kaçındığımızın hakikî hikmeti ve sebebi budur."104

Siyaset metodu olan topuz kalabalık meydanlara hitap etmiş; Risâle-i Nur hareketi ise önce sayıları onu geçmeyen ihlâs, sadâkat ve tesanüt sıfatlarını taşıyan bir kısım fedakârlarla hizmet-i imâniye dâvâsına başlamıştır. Onlar ne kadar da az olsalar, manen bir ordu kıymetinde ve kuvvetinde sayılırlar.

Çok önemli bir fark: Siyaset metodu olan topuz "Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse kâfirdir... (ila ahir)105 hüccet ederdi. Bedüzzamân Saîd Nursî "Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse kâfirdir... (ila ahir)106 hüccet edenlere, "Bîçâre bilmezdi ki "Kim hükmetmezse" bimânâ "Kim tasdik etmezse"dir.107 şeklinde âyeti tefsir ederdi. Böylece tefsir noktasında da Bedüzzamân Hazretleri ehl-i sünnet çizgisinde hareket ederek müceddid geleneğine uygun cumhur-u müceddidine muhâlefet etmemiştir. Ahırzamanın dehşetli dinsizlik cereyanlarını dikkate almış, içtimaî ve siyâsî hayatta ehvenüşşerri ihtiyar etmiştir.

DİPNOTLAR:

90- Kastamonu Lâhikası, 2013, s. 164.

91- Şuâlar, 2013, s: 924.

92- Hâkim, Müstedrek, 4: 529-530; İbni Hibban, Sahih, 8:286.

93- Mektubat, 2013, s. 455.

94- Mektubat, 2013, s. 82.

95- Sözlür, 2013, s. 1227.

96- Buharî, Salât: 88, Edeb: 36, Mezâlim: 5; Müslim, Birr: 65; Tirmizî, Birr: 18; Neseî, Zekât: 67; Müsned, 4:405, 409.

97- Emirdağ Lâhikası-II, 2013, s. 764.

98- Eski Said Dönemi Eserleri (Hutbe-i Şamiye), 2013, s. 345.

99- Lem'alar, 2013, s. 269.

100- Mektubat, 2013, s. 83.

101- Eski Said Dönemi Eserleri (Lemaat), 2013, s. 686.

102- Emirdağ Lâhikası-II, 2013, s. 871.

103- Emirdağ Lâhikası-I, 2013, s. 83.

104- Şuâlar, 2013, s. 474.

105- Maide Sûresi, 44, 45, 47.

106- Maide Sûresi, 44, 45, 47.

107- Eski Said Dönemi Eserleri (Münâzarât), 2013, s. 288